

§ 4**Tertialrapport 1 2018 för Kulturförvaltningen**

Dnr 1.1/1462/2018

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) att godkänna tertialrapport 1 för 2018 och överlämna rapporten med bilagorna 01 och 02 till kommunstyrelsen för beslut,
- 2) att besluta om omslutningsförändringar om 25,1 mnkr och anmäla detta till kommunstyrelsen,
- 3) att hos kommunstyrelsen begära budgetjustering med minus 3,5 mnkr avseende hyresmedel för Liljevalchs konsthall,
- 4) att fastställa förvaltningens reviderade handlingsplan mot våldsbejakande extremism i enlighet med bilaga 03,
- 5) att godkänna förvaltningens förslag till förtydligad interkontrollplan enligt bilaga 04
- 6) att godkänna förvaltningens ansökan till Trygghetsfonden enligt bilaga 05
- 7) att godkänna nytt nämndmål under avsnitt 4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld
- 8) att kulturnämnden förklarar besluten omedelbart justerade

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2018-05-09.

Sammanfattning

Arbetet inom kulturförvaltningen utvecklas och löper enligt plan, inga stora avvikelser redovisas.

Ett Stockholm som håller samman

Kulturförvaltningen samarbetar med de flesta av stadens förvaltningar och bolag. Kulturförvaltningen ingår också i det fortsatta arbetet med Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm.

Kulturskolans El Sistema-undervisning har utökat sin verksamhet under våren genom rekrytering av fler pedagoger. De prioriterade stadsdelarna är Rinkeby, Tensta, Skärholmen, Husby, Rågsved och Hjorthagen-Värtahamnen.

Kulturförvaltningen verkar också för minskad segregation genom att fördela medel för kultur- och utvecklingsstöd med en något högre nivå i ytterstaden.

SSB har öppnat mobil biblioteksverksamhet i Rågsved och Östberga och gör även en lässatsning för och tillsammans med barn i socioekonomiskt utsatta familjer med visst fokus på pojkar.

Under årets första fyra månader har nära 3,8 miljoner besök gjorts hos SSB, såväl fysiska som digitala.

Det rörliga biblioteket har exponerats för cirka 6 500 personer och lånen har ökat med 3 % jämfört med samma period 2017. E-bokslånen fortsätter att öka och 20% av dessa utgörs av barnmedier, ett resultat av appen Bibblix.

Stockholm ska erbjuda ett rikt utbud av idrott, kultur och fritid och kulturförvaltningen har genom kulturlotsning och ateljé- och studiestöd stärkt förutsättningarna för kulturetableringar samt möjligheterna för yrkesverksamma konstnärer.

Verksamheten i Kungsträdgården, där människor från hela staden samlas, har gått över förväntan med fler bokningar än planerat. Stadsmuseiavdelningen har, i samverkan med Stadsarkivet, påbörjat ett samarbete med Lekfrämjandet och Blå dörren/Stadsmissionen i Tensta. Museilägenheten används som fond för att prata med ensamkommande barn om hur det var att vara nyinflyttad i Tensta för 50 år sedan.

Ett klimatsmart Stockholm

För Kulturförvaltningen handlar klimatsmarta lösningar bland annat om att digitalisera hanteringskedjor av ansökningar och redovisningar till kulturstödet.

Själva grundidén med bibliotek bygger på att dela resurser, vilket bidrar till effektivt resursutnyttjande, samt inspirerar till att se samutnyttjande och delande som något positivt.

Stadens nya Översiktsplan innehåller förbättrade förutsättningar för arbete med kulturliv i stadsplaneringen. Nu vägs kulturmiljö, kulturliv och kulturstrategi samman och ger en god grund för vägval och prioriteringar.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Ett flertal insatser görs för att öka Kulturförvaltningens intäkter och arbetet går enligt prognos.

Kulturstrategiska stabens samverkansarbete bidrar fortsatt till att förvaltningar och bolag får ökad kunskap om potentialen i konstnärliga och kulturella etableringar i ett växande Stockholm.

En potential som innebär både ekonomiska, konstnärliga och sociala effekter.

Stockholm ska erbjuda unika möjligheter till arbete och under året har Kulturförvaltningen tagit emot praktikanter men också planerat för att ta emot sommarjobbare. SSB kommer dessutom få 30 biblioteksvårdare via Arbetsförmedlingens satsning på extratjänster. I och med detta får biblioteken ett betydelsefullt tillskott och många människor en värdefull arbetslivserfarenhet. Kulturrådsansökan om drygt 6,2 mnkr för fortsatt utveckling av Bibblix är inlämnad samt ansökningar med koppling till förskolebibliotek i prioriterade LUP-områden, rörligt bibliotek samt e-medier på andra språk för totalt cirka 18 mnkr.

Vårsalongen höll öppet sju dagar i veckan och drog hela 122 132 besökare vilket var rekord.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Fördelningen av kulturstipendier till enskilda personer har skett med ett medvetet jämställdhetsperspektiv och riktlinjer kring hot och sexuella trakasserier har införts och integreras i beredning och uppföljning.

LUP-arbetet utvecklas positivt enligt plan. I arbetet med Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm konkretiseras förbättringar för ungas fritidsaktiviteter. Bland annat har en ny skolbiopremie tagits fram för att öka skolornas biobesök. Kulturskolan har genomfört en rad insatser för ökat deltagande. Som exempel har antalet platser på sommarkurser nästan fördubblats tack vare nya lokaler i Vällingby.

I Stockholms grund- och gymnasiesärskolor går ca 960 elever och Resurscentret har i sin verksamhet 235 unika elever. Det är en ökning i elevantal med 54 elever jämfört med 2017. Under våren har Resurscentret mottagit studiebesök och arrangerat workshops för andra kulturskolor under kulturskolekonferensen.

SSB har under årets första månader särskilt arbetat med att se över utbudet kring ungas fritidsaktiviteter. En del handlar om hur biblioteken kan samverka med fritidsgårdar för att svara upp mot efterfrågade insatser i Hållbarhetskommisionens rapport Jämställd och Jämlig. I det nya biblioteket i Östberga som ska öppna i höst delar biblioteket och fritidsgården lokaler i ett allaktivitetshus.

SSB ska som en del av stadens åtagande stärka och synliggöra nationella minoriteters kultur. I Farsta har den internationella Romadagen firats.

I stadens rapport "Skillnadernas Stockholm" framkommer det att elever med lågutbildade föräldrar, sent immigrerade barn och elever boende i socioekonomiskt ogynnsamma områden har sämre förutsättningar att klara sin skolgång. På biblioteken i dessa områden anordnar SSB läxhjälp. Under årets första fyra månader har 401 läxhjälpstillfällen ägt rum vilket är 57 tillfällen fler än under samma period 2017.

Under vårsalongen anordnades visningar för stadsdelsförvaltningar i ytterstaden och dess medborgarkontor med erbjudande om gratis biljetter, en service som utnyttjades av 300 medborgare. En guidad digital visning gjordes också i samarbete med Micasa till stadens äldreboenden.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Emilia Bjuggren (S) finner att nämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Rasmus Jonlund m.fl. (L) enligt följande:

Vi vill börja med att tacka förvaltningen för en grundlig redovisning av tertial ett. Däremot är det tråkigt att läsa om att sjukfrånvaron är fortsatt hög på kulturförvaltningen. Hög sjukfrånvaro förefaller vara ett problem i hela staden, och något som den rödgrönrosa majoriteten misslyckats att hantera.

Problemen med våld, hot och stök på stadens bibliotek fortsätter tyvärr. Staden måste ta krafttag mot detta, och även begära att regeringen agerar och ger de verktyg som behövs. Liberalerna har bland annat föreslagit tillträdesförbud för de som hotar och bråkar. Kulturförvaltningens medarbetare måste kunna känna sig trygga på sina arbetsplatser.

Ekonomi redovisas i balans och beskrivs som god, kostnadsutvecklingen för flertalet av byggprojekten är dock oroande. Nästan alla projekt som initieras här i staden blir

väsentligt mycket dyrare mellan inriktnings- och genomförandebeslut, många blir till och med dubbelt så dyra som man från början räknade med. Stadsmuseets renoveringskostnader har ökat med över 40 %, kostnaderna för Liljevalchs upprustning med över 50 %, och kostnaderna för renoveringen av Medborgarhuset överstiger en miljard kronor. Kostnadsökningar av detta slag riskerar dels tränga undan andra viktiga investeringar på kulturområdet, och dels leda till att de fasta kostnaderna för verksamheterna ökar. Vi ska naturligtvis ha fina och moderna lokaler för våra kulturverksamheter, men vi måste ha råd att fylla dem med innehåll också.

Villkoren för kulturentreprenörer är fortsatt dåliga, vilket återspeglar ett försämrat företagsklimat i Stockholm generellt under den rödgrönrosa majoriteten. Det görs tydligt i tertialrapporten eftersom kulturentreprenörernas ställning och roll i Stockholms kulturliv knappt nämns. Det fria kulturlivet är en mycket viktig del av det kulturella utbudet i Stockholm. På dess scener visas många gånger det som ligger i respektive konstnärligt uttrycksforms framkant. Staden stödjer det fria kulturlivet genom kulturnämndens kulturstöd och borde därför intressera sig för att fler får förutsättningar att verka och skapa, och att fler stockholmare och besökare får möjlighet att ta del av det som skapas.

Särskilt uttalande lämnas av Sophia Granswed Baat m.fl. (M) enligt följande:

Stockholm är Sveriges kulturella centrum. Kulturen frodas i storstaden och gör att människor växer. Det är viktigt att notera att en absolut majoritet av alla kulturverksamheter som bedrivs i Stockholm gör det utan varken statlig eller kommunal inblandning. Stockholms stads kulturpolitik ska syfta till att komplettera den kommersiella kulturen och tillgängliggöra stadens kulturarv för fler. Kulturnämnden ska vara delaktig i arbetet med att marknadsföra Stockholm internationellt och bistå med kompetens vid evenemang.

Staden ska präglas av ett rikt utbud av museer, konserter, teatrar, konstutställningar, filmvisningar, gallerier, dansuppvisningar och nöjesparker. Kultur ska vara tillgängligt för alla oavsett var i Stockholm man bor. Vi delar dock inte de prioriteringar som den socialdemokratiskt ledda majoriteten gjort då vi anser att vi kan uppnå dessa mål och ambitioner på annat sätt. En majoritet av Stockholms kulturliv utspelas utanför den

kommunala verksamheten, därför anser vi att kommunerna inte ska konkurrera med de kommersiella aktörerna genom att exempelvis erbjuda avgiftsfria besök på museerna. Förutom att det riskerar att urvattna den kommersiella marknaden så bidrar det inte heller till att nya målgrupper nås.

Moderaterna har länge kritiserat dessa prioriteringar och har redan tidigare konstaterat att vi i all väsentlighet hade rätt. Vi menar att staden har ett ansvar att bredda kulturutbudet inom den egna verksamheten, men också att skapa goda förutsättningar för externt finansierad kultur. Istället väljer den S-ledda majoriteten att satsa på kommunal kultur istället för att skapa incitament för det fria kulturlivet att finnas och verka i Stockholm.

År 2015 sänkte majoriteten avgifterna till kulturskolan samtidigt som man utökade antalet platser i verksamheten med motiveringen att man på så sätt skulle nå fler barn i socioekonomiskt svagare områden. Vi framförde redan då att riktade insatser till dessa grupper hade varit effektivare. Under 2017 såg vi för första gången att fler barn går i kulturskolan, med vad som verkar vara en extremt stor tillströmning av barn och unga i socioekonomiskt svagare områden. Vi ställer oss dock frågande till hur denna extremt stora ökning kunnat ske och är spända på att se huruvida denna ökning håller i sig över tid, nu när den avgiftsfria verksamheten ska bli avgiftsbelagd.

I Kulturförvaltningens tidigare redovisningar finns inga presenterade siffror som visar att barn och unga i socioekonomiskt svagare områden har nåtts i någon större utsträckning, vilket var tanken med avgiftssänkningen. I tertialrapport 1 2017 nådde kulturskolan till exempel endast 1,1- 1,3 % av barnen i Tensta och Rinkeby, men nu konstateras att målet om minst 9 % nåtts. Antalet elever på avgiftsbelagda kursplatser har dock endast ökat med 4 % under året. Vi hoppas dock att ökningen är bestående över tid och att fler barn deltar i kulturskolans verksamhet.

Biblioteken är kulturnämndens kärnverksamhet. Men flera bibliotek fick under 2017 stänga vid ett par tillfällen just på grund av otrygghet. Rapportering om antalet incidenter av denna typ rapporteras nu inte ens i föreliggande ärende, vaken utfallet under perioden eller konkreta händelser. Det rapporteras endast att ett arbete pågår för att öka tryggheten. Det är därför märkligt att läsa att målet om trygghet i förvaltningens alla miljöer anses helt uppfyllt för

perioden. Vi ser oroväckande på utvecklingen där kulturförvaltningen tvingas öka sin säkerhetsmedvetenhet och sina säkerhetskostnader till följd av en orolig omvärld, som delvis hotar det fria ordet. Det kan vi aldrig acceptera och det är viktigt att staden står upp för dessa frågor. Samtidigt kan vi se att staden inte uppfyller målet helt som en arbetsgivare med goda arbetsvillkor. Sjukfrånvaron är fortsatt marginellt högre än det uppsatta årsmålet på 4,8 %. Vi kan även se att kvinnor har en betydligt högre sjukfrånvaro än män; 5,7 % jämfört med 3,7 % för männen. Vi anar en koppling mellan trygghetsproblematiken och den höjda sjukfrånvaron.

Det är däremot glädjande att läsa att e-bokutlåningen fortsätter att öka, även om årsmålet för utlåningen inte uppnås. Satsningarna på biblioteken är bra, men det är viktigt att biblioteken finns tillgängliga för alla. Därför anser vi att stadens biblioteksverksamheter även ska öka tillgängligheten genom förbättrade öppettider. Innan maktskiftet i staden satsade Alliansen på att tillgängliggöra stadens bibliotek, bland annat genom att inrätta de så kallade tunnelbanebiblioteken. Dessa finns idag i anslutning till flera tunnelbanestationer i Stockholm. Det är en positiv utveckling, men vi kan ännu mer. För många skulle det underlätta vardagspusslet om biblioteken hade morgonöppet med start från klockan sju. Det måste vara möjligt för stockholmarna att låna böcker eller besöka biblioteken innan jobbet, skolan eller förskolan.

För oss är det viktigt att kulturen är tillgänglig för så många som möjligt, därför ska också resurserna prioriteras därefter. Kulturen har även en viktig roll att spela när det gäller att skapa en levande stadsmiljö och bör vara ett naturligt inslag i planeringen av nya stadsdelar. En av förvaltningens största utgiftsposter är lokalkostnaderna och för närvarande pågår det flera stora ny- och ombyggnadsprojekt, som kommer att vara avslutade under de närmaste åren. Dessa verksamheter utgör viktiga delar i Stockholms kulturliv, men kostnadsutvecklingen för dessa projekt har dock varit oroväckande höga.

Prognossäkerheten måste förbättras i de stora kulturinvesteringarna som nu planeras och genomförs och där flertalet skenat ytterligare i investeringskostnad. Vi har ett ansvar att värna skattebetalarnas pengar och använda dem på ett ansvarsfullt sätt samtidigt som vår kärnverksamhet måste prioriteras. Alla fördyringar innebär

mindre pengar till andra verksamheter och bör därför motverkas med bra kalkyler från början.

Stockholm står, liksom stora delar av världen, inför ett allvarligt och eskalerande hot från våldsbejakande extremistiska grupperingar. Det blev inte minst smärtsamt tydligt fredagen den 7 april 2017, när Stockholm blev utsatt för ett dödsbringande terrorattentat. Nyligen meddelade också Säkerhetspolisen att omfattningen av detta hot är väsentligt mycket större än vad som tidigare har varit känt. 2010, då Stockholm förra gången utsattes för ett attentat, bedömde SÄPO att det fanns omkring 200 våldsbejakande islamistiska extremister i Sverige. Nu bedöms de vara tusentals. Personer som utgör det största hotet mot Sveriges demokrati är dels återvändare, det vill säga personer som åkt för att strida för terrorgrupper och nu återvänder hem till Sverige, dels de tusentals självradikalisering unga som aldrig lämnat svensk mark som på olika sätt hotar vårt öppna samhälle. För att motverka denna utveckling krävs ett tydligt, långsiktigt och förebyggande arbete mot radikaliserings

Försvaret av vårt öppna, demokratiska samhälle och av Stockholm som en öppen stad är därför en högst angelägen fråga som inte får bli föremål för partipolitisk konflikt. För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som SÄPO bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Om Alliansen hade styrt hade hela processen sett annorlunda ut från början, från antagandet av den stadsövergripande strategin mot våldsbejakande extremism till att de lokala handlingsplanerna skulle ha utgått från en central mall som skulle ha upprättats utifrån Försvvarshögskolans (FHS) expertis.

Alliansen hade velat se en samordnad stadsövergripande process grundad på beprövad erfarenhet och stödd på

extern expertis från FHS för att ta fram en central mall för de lokala handlingsplanerna, vilket vi också underströk i samband med att den stadsövergripande strategin antogs av kommunfullmäktige 2016.

Ersättaryttrande

Ersättaryttrande lämnas av Ulf Lönnberg (KD) enligt följande:

Om jag hade haft rösträtt hade jag föreslagit nämnden att besluta enligt Kristdemokraternas förslag till budget 2019 för Kulturnämnden.